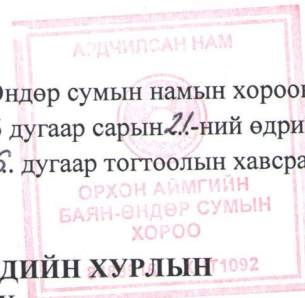

Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын намын хорооны
2020 оны 06 дугаар сарын 21-ний өдрийн
06. дугаар тогтоолын хавсралт

БАЯН-ӨНДӨР СУМЫН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧИЙН ХУРЛЫН
2020 ОНЫ СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ
АРДЧИЛСАН НАМЫН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР

Монгол Улсын тусгаар тогтнол, Үндэсний эрх ашиг, Үндсэн хуульт ардчиллаа хамгаалан бэхжүүлж, хувь хүний эрх чөлөө, хуулийн засаглал, чөлөөт зах зээл, иргэний нийгмийн зарчимд суурилсан тогтвортой хөгжлийн төлөөх баруун төвийн намын хувьд

Монгол хүн бүрийг хүсэл мөрөөдөлтэй, эрх бүр аз жаргалтай амьдрах хөгжлийн боломжийг дэмжсэн, иргэд нь эрх чөлөөтэй, эрх тэгш, хариуцлагатай, ардчилсан Монгол Улсаа хөгжүүлэхийг ЭРХЭМ ЗОРИЛГО болгож,

- Монгол хүний эрх, эрх чөлөө, бие даасан байдлыг хангах хувь хүний эрх чөлөө;
- Хувийн өмч, өрсөлдөөнт зах зээл, төрийн хязгаарлагдмал оролцоо, хуулийн засаглал;
- Үндэсний өв уламжлал, түүх соёлоо дээдлэн үнэт зүйлээ болгон тунхагласан АРДЧИЛСАН НАМ 2020 оны Баян-Өндөр сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуульд “ӨРХИЙГ ДЭМЖСЭН – ӨСӨЛТИЙН БОДЛОГО” мөрийн хөтөлбөрөө Та бүхэндээ толилуулж байна.

НЭГ. ХУВЬ ХҮНИЙ ХӨГЖИЛ, ЭРХ ЧӨЛӨӨ

- 1.1 Эрдэнэт хотын гэр хороололд олон нийтийн номын сан байгуулна.
- 1.2 Иргэдийг хөдөлгөөний хомсдол, сэтгэцийн эрүүл мэндийн сөрөг нөлөөлөл, төрөл бүрийн донтолт, хамаарлаас урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр үр дүнтэй ажлуудыг дэмжиж, хөтөлбөр боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.
- 1.3 Хүүхэд, өсвөр насныханд зориулсан сэтгэцийн эрүүл мэндийн үйлчилгээ явуулах, мэргэжлийн чадамжийг хөгжүүлэхэд анхаарч ажиллана.
- 1.4 Боловсролын салбар дахь хүүхэд хамгааллын асуудалд анхаарч, хүүхдийн эрхийн зөрчил, хүчирхийллийг бууруулах, хөгжил оролцоог нь дэмжих, багш, эцэг эхийн үүрэг хариуцлагыг нэмэгдүүлэх ажлыг дэмжин, хүүхдэд ээлтэй, эрүүл аюулгүй сургалтын орчин бүрдүүлэхэд анхаарна.
- 1.5 Хүүхдийг цахим мэдээллийн халдлагаас хамгаалах нөхцлийг бүрдүүлнэ.
- 1.6 Тусгай хэрэгцээт хүүхдийн тасралтгүй боловсрол эзэмшихийг нь дэмжинэ.
- 1.7 Хүүхдийн болон гэр бүлийн хүчирхийллийн эсрэг үйл ажиллагаа явуулдаг иргэний нийгмийн байгууллагуудад бодлогын дэмжлэг үзүүлж, хамтран ажиллана.
- 1.8 Хүүхэд харах үйлчилгээг хөгжүүлэх, цэцэрлэгийн хүртээмжийг бүрэн шийдвэрлэн эмэгтэйчүүдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжинэ.
- 1.9 Ахмадын өдөр өнжүүлэх төвүүдийг бий болгож хөгжүүлнэ.
- 1.10 Хот байгуулалт, барилга, нийгэм, соёлын байгууламжийн төлөвлөлтөд нийт иргэдэд хүртээмжтэй дэд бүтцийг бий болгоно.
- 1.11 Ажлын цагийн уян хатан зохицуулалт, зайнаас болон цахим орчинд хөдөлмөрлөх боломж бүхий ажлын байрыг дэмжинэ.
- 1.12 Нийгмийн халамжийн салбарт сайн дурын ажлыг дэмжих, урамшуулах тогтолцоог бүрдүүлнэ.
- 1.13 Малчдын нийгмийн даатгалын хамралтыг нэмэгдүүлж, тэдний нийгмийн баталгааг хангана.

ХОЁР. ХҮРТЭЭМЖТЭЙ ЭДИЙН ЗАСАГ

- 2.1 Орон нутгийн төрийн худалдан авалтын үйл ажиллагааг орон нутагтаа сонгон шалгаруулдаг, дотоодын хөрөнгө оруулагчдыг оролцуулдаг тогтолцоонд шилжинэ.
- 2.2 Дөрвөн улирлын хүлэмжийн аж ахуйг бодлогоор дэмжин, хот суурин газрын хүн амыг шинэ ургацын ногоогоор жилийн турш хангана.
- 2.3 Оюутан залуучуудыг дэмжиж, ажлын байр бий болгосон аж ахуйн нэгжүүдийг бодлогоор дэмжинэ.
- 2.4 Өрхийн болон жижиг дунд үйлдвэрлэлийн зориулалттай зээлийн сан, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх замаар шинэ ажлын байр бий болгоно.
- 2.5 Аялал жуулчлалын бизнесийг дэмжиж, урамшуулах, ажлын байрыг нэмэгдүүлэх замаар аялал жуулчлалын бүс нутаг болох зорилтыг хэрэгжүүлнэ.
- 2.6 Ажлын байрыг хадгалж, иргэн, бизнесээ дэмжсэн тусгай хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.
- 2.7 Ажиллах хүчийг нэмэгдүүлэх, ядуурлыг бууруулах, ажлын байр олноор бий болгохыг нэн тэргүүний зорилт гэж үзэн шинэ ажлын байрыг бий болгох бүтээн байгуулалт, бизнесийн төслүүдийг бүх талаар дэмжиж хөгжүүлнэ.

ГУРАВ. ЭЗЭН МОНГОЛ

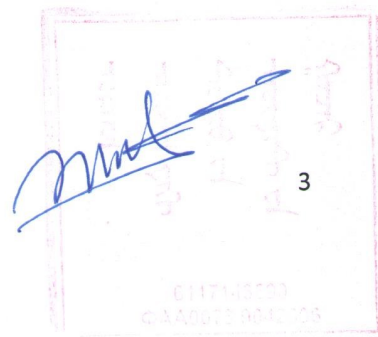
- 3.1. Гэр хорооллын иргэд төвлөрсөн дулаан, цэвэр, бохир усны хангамжид холбогдсон амины орон сууцтай болохыг дэмжинэ.

ГУРАВ. ЭЗЭН МОНГОЛ

- 3.1. Гэр хорооллын иргэд төвлөрсөн дулаан, цэвэр, бохир усны хангамжид холбогдсон амины орон сууцтай болохыг дэмжинэ.
- 3.2. Замын дагалдах дэд бүтэц болох ус зайлуулах шугам, гэрэлтүүлэг, ногоон байгууламжийг стандартын дагуу барина.
- 3.3. Эрдэнэт хотод буй авто зогсоолын тоог дорвитой нэмэгдүүлнэ.
- 3.4. Үерийн далан сувгуудыг шаардлагатай газруудад нэмж барих, сайжруулах ажлыг жил бүр үе шаттай хийнэ.
- 3.5. Гэр хороололд “Халуун ус” хөтөлбөрийг иргэдийн оролцоотой, санхүүгийн шинэ арга хэлбэрийг ашиглан хэрэгжүүлнэ.
- 3.6. Авто замын бүтээн байгуулалтын ажлын хүрээнд дугуйн болон явган замыг шийддэг болгоно.
- 3.7. Гэр хорооллын гудамж хоорондын авто замыг шинэчлэх ажлыг үргэлжлүүлнэ.
- 3.8. Иргэдийн зуслангийн эзэмшил газрын дэд бүтцийг нэгдсэн төлөвлөлттэйгээр гүйцэтгэн, зуслангийн харуул хамгаалалт, хог хаягдлыг зайлуулах, ногоон бүс, өмчийн бүрэн бүтэн байдлыг хангах, хамгаалах асуудлыг хувийн хэвшлийн оролцоотойгоор хэрэгжүүлнэ.
- 3.9. “Жорлонгоо өөрчилье” төслийг эхлүүлэх, Хот-Иргэн хоёрын хамтын механизм хөгжүүлэн, гэр хорооллын айл өрхийн жорлонг шинэчилж, жорлонгоос үүдэх өвчлөл, бохирдолыг бууруулна.
- 3.10. Хог таталтын менежментийг төр хувийн хэвшлийн оролцоотой цоо шинэ тогтолцоог бий болгоно.
- 3.11. Машинтай хувь хүмүүстэй гэрээ байгуулж эзэнгүй болон гэр хорооллын хог ачилт, бохирыг татан зайлуулах ажлыг зохион байгуулж цэмцгэр хотыг бий болгоно.
- 3.12. Хөдөлмөр зуучлалын төвийг бий болгож, ажилгүй иргэдийг аж ахуйн нэгжүүдэд ажилд зуучилж, байршуулдаг тогтолцоог бий болгоно.
- 3.13. Ногоон хөгжлийг дэмжих бодлогын хүрээнд мод тарих, ойн сан хамгаалах, усан сан, парк байгуулах, ойн төгөл, цэцэрлэгт хүрээлэн байгуулах иргэдийн бүлэг, нөхөрлөлийг бодлогоор болон урамшуулал хөнгөлөлтийн олон талт хэлбэрээр дэмжинэ.
- 3.14. Иргэдийн хүнсний хэрэгцээгээ өөрөө хангах, хүлэмжийн аж ахуй эрхлэх санаачилгыг бүх талаар дэмжинэ.
- 3.15. Малыг тооноос илүү чанарт шилжүүлж, малын төрлийг зохистой харьцаанд хүргэж, эдийн засгийн ашигтай, технологид суурилсан мал аж ахуйг бодлогоор дэмжинэ.
- 3.16. Малын бэлчээр, усалгаа, тэжээл, вакцин хэрэглээний аюулгүй байдлыг ханган үйлдвэрлэлийн аргаар бэлтгэсэн мах, махан бүтээгдэхүүний бэлтгэн нийлүүлэлт, түүний хяналт мэдээллийн тогтолцоог бий болгоно.
- 3.17. Гахай, шувуу, зөгий, загас үржүүлгийн аж ахуй эрхлэх, хөгжүүлэх санаачилгыг дэмжинэ.
- 3.18. Дотоодын тэжээл үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.
- 3.19. Эрдэс болон органик гаралтай бордооны дотоодын үйлдвэрлэлийг дэмжин хөгжүүлж, хангамжийг нэмэгдүүлнэ.
- 3.20. Жимс, жимсгэнийн дотоодын үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлж, импортыг орлох чанартай, эко бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.
- 3.21. Булган аймгийн Орхон, Бугат, Хангал, Сэлэнгэ сумдтай хамтран ажиллана.

ДӨРӨВ. ХУУЛЬТАЙ МОНГОЛ

- 4.1. Баян-Өндөр сумын удирдлагын шийдвэр гаргалтанд мэргэжлийн холбоод, эрдэм шинжилгээ, судалгааны байгууллагууд, иргэдийн сонирхлын бүлгүүдийн оролцоог хангана.
- 4.2. Баян-Өндөр сумын удирдлага улирал тутам үйл ажиллагааны тайланг иргэдэд тавьдаг болно.
- 4.3. Төрийн зарим үйлчилгээг иргэдэд цахимаар хүргэж, үйлчилгээг онлайнаар үзүүлнэ.
- 4.4. Төрийн үйлчилгээнд иргэдээс шаарддаг бичиг баримтыг цөөрүүлнэ.
- 4.5. Гэр хороололд банкны АТМ, 24 цагийн эмийн сан, яаралтай түргэн тусламж зэрэг үйлчилгээг ажиллуулна.
- 4.6. Баян-Өндөр сумын тохижилтын асуудлаар шийдвэр гаргахдаа иргэдийн саналд үндэслэдэг болно.
- 4.7. Баян-Өндөр сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлаар шийдвэрлэх асуудалд иргэд, иргэний нийгмийн байгууллагуудын саналыг авч, тусгадаг болно.
- 4.8. Сууц өмчлөгчдийн холбоо(СӨХ)-г бүтэц зохион байгуулалтын шинэ хэлбэрт шилжүүлж, менежментийг нь оновчтой болгох асуудлыг иргэдийн санал санаачлагад тулгуурлаж хэрэгжүүлнэ.

ТАВ: АЮУЛГҮЙ, АМГАЛАН МОНГОЛ

- 5.1. Баян-Өндөр сумын газар эзэмшиж буй аж ахуйн нэгж, иргэдэд стандартын дагуу тохижилт хийх, ногоон байгууламж байгуулах, иргэдийн зорчих боломжийг хангах шаардлага тавьж, хэрэгжүүлнэ.
- 5.2. Гадна талбай, ойр орчмоо тохижуулсан аж ахуйн нэгж, албан байгууллагад орон нутгийн зүгээс дэмжлэг үзүүлж, тохижуулсан газрыг нь эзэмшүүлэх тогтолцоог бий болгоно.
- 5.3. Баян-Өндөр сумын гэр хорооллын болон хотын гудамжуудыг бүрэн камержуулах, гэрэлтүүлгийг нэмэгдүүлэх замаар гэмт хэргийн гаралтыг бууруулж, хяналтыг сайжруулна.
- 5.4. Баян-Өндөр сумын хүнсний аюулгүй байдлыг сайжруулах чиглэлээр стандартуудыг чангатгаж, хүнсэн дэх хорт бодисыг хэмждэг лаборатори байгуулна.
- 5.5. “Ногоон бүс” хөтөлбөр (Эрдэнэт голыг сэргээх, хамгаалах, арчлах зорилгоор голын эрэг дагасан ногоон бүс, ойжуулалт хийх) хэрэгжүүлнэ.
- 5.6. Баян-Өндөр сумын ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх, хөрсний чанарыг сайжруулах зорилгоор гэр хорооллын айл өрх бүрт хашаандаа мод тарих, хүлэмжийн аж ахуй эрхлэхэд санхүүгийн болон бусад дэмжлэг үзүүлэх тогтолцоог бий болгоно.
- 5.7. Байгалийн давагдашгүй хүчин зүйл, болзошгүй гамшиг, ослоос урьдчилан сэргийлэх, эрсдлийг даван туулах чадавхийг сайжруулах хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.
- 5.8. Баян-Өндөр сумын бүсэд ургадаг, харшил үүсгэгч шарилж, зэрлэг ургамлыг устгаж, иргэдийн эрүүл таатай амьдрах нөхцлийг бүрдүүлнэ.
- 5.9. Гэр хорооллын оршин суугчдын түлшний хэрэглээг аюулгүй болгох, агаар дахь хорт хийн хэмжээг эрүүл ахуйн шаардлага стандартын хэмжээнд хүртэл багасгах, халаалтын шинэ технологийг дэмжин агаарын бохирдолыг эрс багасгана.
- 5.10. Эрчим хүч, аж үйлдвэрийн салбар, гэр хорооллын нүүрсний хэрэглээг хамарсан Агаарын чанарын менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулж хэрэгжүүлнэ. Шахмал түлшний үйлдвэрийн стандартыг олон улсын түвшинд нийцүүлнэ.

